

Året da svineinfluensaen kom til Nord-Trøndelag

Jon Trøite fryktet det verste da telefonen ringte lørdag kveld 10. oktober. Informasjonssjefen i Norges Bondelag var på tråden: Prøven var positiv. Det er påvist svineinfluensa på gris i Nord-Trøndelag!

- Det skjedde, det ingen trodde skulle skje, sier fylkesleder Jon Trøite i Nord-Trøndelag Bondelag.

- Vi fikk et forvarsel fredag. Prøver fra en svinebesetning var sendt inn til analyse. Men ingen trodde det var alvor,

Med ett var Nord-Trøndelag i nyhetsbildet. Saken ble toppoppslag i både NRK, TV 2 og riksavisene. For første gang i Norge, og fjerde gang i verden, var det påvist at influensa A (H1N1) var spredt fra menneske til dyr.

Trykk fra media

- Hvordan reagerte dere konkret på meldinga?

- Vi var enige om at det kom til å bli et trykk fra media. Vi bestemte oss for å stille opp så langt det var mulig, ikke minst for å lette presset på dem som var rammet. Søndag deltok vi i det første møtet i nasjonalt beredskapsforum, som besto av Animalia, Nortura, Norsvin, Norges Bondelag og Nord-Trøndelag Bondelag, sier Jon.

Mandag ble dialogen med Mattilsynet opprettet. Da ble det andre tilfellet bekreftet.

- Det var tett kontakt mellom de to besetningene. Alle trodde det skulle gå an å begrense smitten til disse to.

- Hvorfor gikk Nord-Trøndelag Bondelag inn for å slakte ned den ene besetninga?

- Den ene var en ren slaktegrisbesetning som lå i et tett griseområde. Fagmyndighetene trodde at smitten kunne spres gjennom lufta til naboer.

- I ettertid, var dette en feil vurdering?

- Det kan vi selvsagt si, men jeg forsvarer fullt ut den beslutninga vi tok, sier Jon.

- Ut fra den kunnskapen vi hadde, var det en felles vurdering fra en samlet bransje at nedslakting var riktig for å forsøke å hindre smitten i å spre seg, sier Marit.

Nortura stilte opp og tok på seg å slakte hele besetningen. Den ble hentet onsdag kveld og

MEDIEKJØR: Da svineinfluensaen brøt ut i Nord-Trøndelag, ble det oppslag i alle landets media. – Vi har lært hvor viktig det er å ha en fylkesorganisasjon for å håndtere slike situasjoner, sier organisasjonssjef Marit Haugen og fylkesleder Jon Trøite.

slaktet i løpet av natta. Men neste dag, torsdag, kom meldinger om nye positive prøver. Siden tikket nye meldinger inn nesten hver dag. Etter noen dager var det klart at smitten spredte seg fort fra menneske til dyr, og at langt flere besetninger enn først antatt – også i andre fylker – allerede var smittet. Siste tall pr 15. januar 2010 viser at smitten er påvist i til sammen 86 besetninger i 13 fylker.

ennå, men sykdommen ble ikke så dramatisk som vi først fryktet. Men besetninger som er rammet, lider et betydelig tap. Bondelaget jobber med erstatningsspørsmålet og forslag som vil redusere tapet mest mulig for dem som er rammet, sier Jon.

Rett og tidlig info

- Hva har dere lært av svineinfluensaen?

- Vi har i alle fall sett nytten av å ha en fylkesorganisasjon. Verken Nortura eller Norsvin har det, og de har i ettertid gitt tilbakemelding om at de er fornøyd med den jobben vi har gjort på fylkesnivå. En fylkesorganisasjon er viktig for å følge opp Mattilsynet regionalt og den enkelte bonde. Vi har også lært viktigheten av rett og tidlig informasjon, sier Marit

Begge er fulle av lovord om måten familien Grenne har taklet situasjonen på. Åge Grenne eide slaktegrisbesetningen som ble slaktet ned, mens foreldrene eide den andre besetningen som fikk påvist smitten.

- Familien Grenne var årvåkne og oppdaget sykdommen. De handlet hele tida helt etter boka. Selv om de har hatt store belastninger, har de taklet situasjonen meget bra. Hele svinemiljøet i Nord-Trøndelag har gjort alt de kan for å unngå at smitten skulle spre seg videre, sier Jon Trøite.

”Vi har i alle fall sett nytten av å ha en fylkesorganisasjon”

Tok kontakt

- Hvordan har Nord-Trøndelag Bondelag tatt vare på medlemmer som ble rammet?

- Vi har prøvd å kontakte alle etter hvert som

vi fikk nye, positive prøver. Vi merket fort et behov for informasjon, og vi fikk til et møte for alle svinebønder i Verdal, Levanger og Frosta i samarbeid med Mattilsynet og Norsvin. Etterpå ordnet vi ett for bare dem som var berørt, sier Marit Haugen.

Hjemmesida ble brukt for å informere, og Nord-Trøndelag Bondelag var pådriver for at svineprodusentene skulle få tidlig vaksinerings. Fylkeslegen viste handlekraft, og svinebøndene ble prioritert i vaksinasjonskøa.

- Vi kan ikke sette to streker under svaret

Bank. Landbruk. Og deg.

Vår nærhet til landbruket og lange erfaring har gitt oss kunnskap som kommer våre kunder til gode.

Vi hjelper deg å finne gode løsninger innen bank og forsikring.

Gå inn på vår nettside www.smn.no eller ring 07303

SpareBank
SMN

Advokatene Hustad og Sørvig AS Namsos

Advokat Ivar Hustad
Advokat Stein Aage Sørvig
Advokat Kirsten Hustad

Vi har over mange år ytet bistand i ulike situasjoner og saker. Det har gitt oss erfaring og utviklet vår innsikt og kompetanse. Vi bestreber oss på å yte bistand med en sterk faglig og etisk forankring.

Tlf. 74 22 66 77 0830 - 1600

Advokatfirmaet Christensen – Ertsaas – Kjøren – Smalås ANS Medlem av Den Norske Advokatforening

Vi har samarbeidsavtale med Bondelaget og våre advokater har lang erfaring med alle saker som knytter seg til landbruk og faste eiendommers rettsforhold.

Sjøfartsgt. 6, 7714 Steinkjer.
Tlf. 74 15 08 10
www.steinkjeradvokatene.no
firmapost@steinkjeradvokatene.no

gra, Gunn Odlaug Skei, Sparbu og Kjetil Hynne, Høylandet. Utvalget har hatt ett møte, har deltatt på regionmøter og har hatt stand på Åpen dag på Felleskjøpet i Steinkjer.

Trøndersk kornutvalg

Kornutvalget har representanter fra begge trøndelagsfylkene. Helga Stavrum Opheim deltar i kornutvalget for Nord-Trøndelag Bondelag. Det har vært 3 utvalgsmøter. Det ble gitt ei uttalelse til fylkeslaga i forbindelse med jordbruksavtalen i 2009. Kornutvalget arrangerte 4 kornmøter, 2 i hvert fylke. Tema for møteserien var kornproduksjon tilpasset klima, miljø og industriens behov. Mykotoxiner i korn/kornkvalitet ble også et sentralt tema på møtene.

Innovasjon Norge

Innovasjon Norge i Nord-Trøndelag har hatt et spesielt år med stor aktivitet innen landbruk. Det skyldes stor interesse for de årlige midlene, og ikke minst ekstrabevilgningen på 200 millioner kroner (150 mill til jordbruk) som kom i jordbruksoppgjøret.

I 2009 ble 33,8 millioner kroner bevilget i tilskudd til utbygginger i tradisjonelt jordbruk og 6 millioner til tilleggsnæringer. Det ble gitt rentestøtte for lån på 98,6 millioner kroner.

Nord-Trøndelags andel av "krisepakken" ble 13 millioner kroner i tilskudd og 29,1 millioner i ren-

Inntekts- og arbeidsvilkår

Jordbruksforhandlingene

Arbeidet foran jordbruksforhandlingene startet med studieringer og informasjonsmøter i flere lokallag. 22 av 41 lokallag ga innspill til fylkeslaget, og det kom innspill fra 12 andre lag og organisasjoner. Innspillene viste klart et betydelig behov for å bedre rammevilkåra for norsk jordbruk.

Nord-Trøndelag Bondelag la fram et diskusjonsgrunnlag for årsmøtet på Steinkjer. Årsmøtedebatten ga støtte til fylkesstyrets strategi og forslag til uttalelse til Norges Bondelag, selv om debatten rundt markedsordningene sprikte. Nord-Trøndelag Bondelag krevde en klart bedre kronemessig inntektsutvikling i jordbruket enn andre grupper.

Hovedprioriteringene fra Nord-Trøndelag for jordbruksforhandlingene 2009 var:

1. Et omfattende inntektsløft i form av budsjettmidler, som reduserer den kronemessige forskjellen i inntekt mellom jordbruket og andre grupper.
2. Et reelt økonomisk løft for melkeproduksjonen.
3. Styrking av prisnedskrivning på korn og frakttilskudd.
4. Et betydelig løft for velferdsordningene for å sikre rekruttering

PREMIER: Vinnerne av fotokonkurransen "Bilder av bønder" fikk premien overrakt av landbruks- og matminister Lars Peder Brekk under årsmøtet. Foran fra venstre: Guri Pedersen Skei med dattera Una, Gunhild Bjerkan, Erik Røstad, Marte Kirkeby-Garstad, Kim Buan og Norunn Hildur Husby.

og samvirket. Innledere var henholdsvis Jon Trøite, Trine Hasvang Vaag og Lars Petter Bartnes. Mange i salen deltok med innlegg i debatten. Gymsalen var fullsatt, og det kom busser med bondelagsmedlemmer fra både nord- og sørdelen av fylket.

HMS-arbeidet

Også i 2009 er det samarbeidet med Gjensidige, Arbeidstilsynet og LHMS om Nullvisjonen i landbruket. Det er innledet et samarbeid med Arbeidsmedisinsk senter på St. Olavs Hospital.

Lokallagene er oppfordret til å arrangere Praktiske HMS-kurs og Gjensidiges gave til Norges Bondelag ble i Nord-Trøndelag brukt til de lokallagene som arrangerte slike kurs.

AK-tilskuddet

Nord-Trøndelag Bondelag har gjennom flere år satt betydelig fokus på innrettingen av arealtilskuddene til grovfôr og korn, og konsekvensene av dagens tilskuddsnivå. Dette temaet var også svært viktig i innspillet fra lokallagene og fra Nord-Trøndelag Bondelag til jordbruksforhandlingene i 2009. Blant annet som følge av dette ble det i jordbruksforhandlingene i vår vedtatt å sette ned en partssammensatt arbeidsgruppe med formål å gjennomgå "innrettingen på og effektene av arealtilskuddene for grovfôr og korn".

Nord-Trøndelag Bondelag har både på eget initiativ og på oppfordring fra arbeidsgruppa, utarbeidet et skriftlig innspill til arbeidsgruppa. Fylkeslaget foreslo endringer

i innrettingen av arealtilskudd for grovfôr og korn og andre deler av virkemiddelsystemet for å utjamne konkurranseforholdet om areal mellom produksjonene, samt å bidra til sterkere fokus på kvalitetsproduksjon i kornproduksjon og et mer miljø- og klimavennlig landbruk.

Distriktsløftet

Styret i Nord-Trøndelag Bondelag satte 12. oktober 2009 ned et utvalg med mandat å utarbeide et grunnlag og begrunnelse for et distriktspolitisk løft for landbruksnæringa i områder med spesielle utfordringer i forhold til befolkningsutvikling, demografi, utvikling i næringsliv og landbruksnæringa. Bakgrunnen for oppnevning av utvalget var det betydelige engasjementet lokallaga i Namdalen viste i valgkampen for bedra rammevilkår for landbruket i Namdalen.

Utvalget har resultert i et notat som understreker behovet for langt sterkere vilje til å styrke den distriktspolitiske innrettingen av landbrukspolitikken. I Nord-Trøndelag pekes det spesielt på områdene Namdalen, Fosen og Meråker når det gjelder behovet for et nødvendig distriktsløft. Områdene kjennetegnes av negativ befolkningsutvikling, vanskelig demografisk utvikling og stor avhengighet av landbruk som næringsveg, samtidig som landbruket er under sterkt press med hensyn til begrensning mulighet for rasjonell drift og lønnsomhet. Utvalget har også pekt på de samme utfordringene på Vestlandet, Agderfylkene, Nord-Norge og Fjellregionen med deler av dalførene på Østlandet.

Utvalget har utformet følgende målsetninger for distriktsløftet:

- Skape politisk vilje og varige tiltak for styrking av distriktsprofilen i landbrukspolitikken
- Styrke bosetting og sysselsetting (snu negativ trend)
- Fremme livskraftig jordbruk og lokal verdiskaping
- Ivareta kulturlandskap, styrking av rekruttering og fagmiljø
- Fremme nødvendig lønnsomhet i produksjonen og investeringer.

Utvalget har avlevert utvalgsnotatet til Nord-Trøndelag Bondelag, som i vedtaks form har støttet utvalget. Nord-Trøndelag Bondelag vil søke samarbeid med andre fylkeslag og følge opp saken videre i forbindelse med jordbruksforhandlingene og arbeidet med ny landbruksmelding.

Andre saker

I tillegg til det som er nevnt tidligere, har vi også arbeidet med følgende:

- Valgkomitékurs
- Økoløft
- Utenlandsk arbeidskraft
- Dyretragedier

Næringspolitikk og -utvikling

Landbruk på dagsorden

Norges Bondelag etablerte prosjektet Landbruk på dagsorden for å sette landbruket på dagsorden fram mot stortingsvalget i 2009. Nord-Trøndelag Bondelag hadde mange arrangement.

På aksjonsdagen 21. april møtte vi fylkestinget i Namsos. I tillegg satte vi fokus på retten og plikten til egen matproduksjon på et seminar på

AKSJON: - Bøndene skulle ha vist seg fram mye mer, sa Laila Vigdis Nilsson Engan da hun og sønnen Rafael (2) møtte bondelagsleder Gunn Odlaug Skei fra Sparbu på aksjonsdagen 21. april.

testøtteramme. Fra før var bevilgningen for Nord-Trøndelag på 21,7 millioner i tilskudd til tradisjonelt jordbruk, 7,6 millioner til tilleggsnæringer samt 66,9 millioner i rentestøtteramme.

Helga Stavrum Opheim er styremedlem i Innovasjon Norge, valgt etter forslag fra Nord-Trøndelag Bondelag.

Styrer og grupper

Nord-Trøndelag Bondelag har i tillegg til det som er nevnt over, deltatt i følgende styrer, faggrupper og styringsgrupper: Styringsgruppe klima- og energisenter på Mære landbruksskole, referansegruppe Klima- og energiplan Nord-Trøndelag fylkeskommune, styrings- og arbeidsgruppe Grønn bachelor HINT, styringsgruppe Bioenergisprosjektet i Nord-Trøndelag, landbruksforum FMLA, handlingsplan Inn på tunet, styringsgruppe Radiobjelleprosjektet Verran, nasjonal arbeidsgruppe Landbruksbygg og kulturlandskap, styringsgruppe samdriftsundersøkelsen "Lykkelig som stor?", Nei til EU, styret i BSF Midt-Norge, styret i Nord-Trøndelag Bygdekvinneleg og styret i Nord-Trøndelag Bygdeungdomslag.

Medlemsmøter

Endring av markedsordningene var tema for et godt besøkt medlemsmøte på Steinkjer 16. februar. Innledere var Steinar Klev og Per Harald Agerup, Norges Bondelag, Lars Petter Bartnes, Nortura og Jon Trøite, Nord-Trøndelag Bondelag.

Leder Nils T. Bjørke i Norges Bondelag deltok 16. desember på et medlemsmøte på Mære landbruksskole. På saklista sto tre tema; arealtilskudd gras og korn, distriktsløftet

gjensidige.no

GJENSIDIGE

ØKT TRYGGHET OG GODE RABATTER

Norges Bondelag og Gjensidige samarbeider om trygghet for familie og gård. Som medlem tilbys du gode rabatter og fordeler hos oss.

Kontakt oss på 03100, se gjensidige.no/bondelaget eller kom innom vårt kontor.

I over 100 år har bonden vedlikeholdt og fornyet sine viktigste redskaper.

Nortura

